

Præster, som Regjeringen havde, beskiftet, uden at Menigheden havde hørt. Udkomst til at bestemme, hvem den vilde have til Præst. Nei, Forslaget kan jeg bruge som et Supplement til Bertallets Forslag, og jeg tror, at det i den Henseende kan være mere, gavnligt end skadeligt; men at sætte det saa høit, at man skulde lægge Lovforslaget Hindringer, veien for, at saa Vædringsforslaget vedtaget eller at stemme mod Lovforslaget, hvis Vædringsforslaget ikke bliver vedtaget, finder jeg, efter min hele Betragtning, sag, urimeligt at jeg ikke kan sige. Andet, end at jeg finder det sørgeligt, at en saadan Ansættelse kan komme frem, naar man har et alvorligt Ønske, om at se denne Sag bragt til ende. Det er nu 22. Mar. siden, vi fik en færdig Forsætning paa Papiret; det var ønskeligt, om vi i et saadant Hovedspørgsmaal, som det der her ligger for, kunde saa den bragt ud i Lyset, idet jeg tror, at den i denne Sag, som i saa eller ingen vil blive til overordentlig Betsignelse. Saaledes som Forholdet nu er, tror jeg, at det ogsaa for selve de Embedsøgende er en i høi Grad daarlig Tilstand, der finder Sted. Kultusministre skifte meget hurtigt, det have vi Erfaring for. En følger den Fremgangsmaade, en Anden følger inden Fremgangsmaade. En gaar mere efter Anciennitetsystemet, en Anden mere efter andre Hensyn. En efter Stemninger i Menigheden af den Slags, en Anden efter Stemninger i Menigheden af en anden Slags, og en Tredie efter slet ingen Stemninger, men efter andre Forhold; men Alt dette ere de Embedsøgende meget daarlig tjente med. Det kan paavises, at der eksisterer ikke noget omhelst System i Henseende til Fremgangsmaaden ved Præsters Ansættelse; det kan paavises, at der ikke gennem Styrelsen gaar ligesom en rød Traad, der betegner Regjeringens Fremgangsmaade i Henseende til Embedernes Besættelse, og naar de Embedsøgende dog tro, at de have en Slags Betyrrelse ved Regjeringens Ansættelse, idet de tro, at det gaar efter Anciennitet, Karakter, og efter almindelige Bidsnesbyrd, medens det dog ofte gaar efter alle andre Hensyn, saa ere de dog langt mindre tjente hermed end med Vedtagelsen af en Lov, som

denne; der med en vis fastsat Begrænsning af Regjeringens Ret, siger: det beror nu paa Menigheden selv eller paa de Bidsnesbyrd, som de have erhvervet. Eder ved hele Eders Bidsnesbyrd og Eders Forhold, og det Hensyn, Menighederne ville tage hertil, i hvorvidt de ville komme i Betragtning. Dette allsaa, at de Embedsøgende forud vide, at det ikke mere vil gaa efter bestemte Regler, og at dette konstateres, tror jeg er Noget, som de ville være langt bedre tjente med end en Tilstand, hvori de haabe, at det skulde gaa efter visse bestemte Regler, medens disse ofte ikke følges eller ikke kunne følges. Eigesom det saaledes maa anses for at være i de Embedsøgendes egen Interesse, at dette Forhold endelig kan komme til en anden Afgjørelse, saaledes skulde man ogsaa tro, at det ogsaa maatte være saaledes for selve Regjeringen. Jeg kan ikke forstaa rettere, og dette har jeg ogsaa hørt udtale af nærmeste Vedkommende, end at det maag være en af de strengeste, pinligste, for ikke at tale om alvorligste, Forretninger, som en Minister har, naar han mellem forskjellige Ansøgere skal vælge den, der er bedst kvalificeret til Embedet, uden dog for meget at foruette de Andre, og naar dette Ansvar, som han ikke vel kan udfylde paa en tilfredsstillende Maade, kan blive lagt over paa rette Vedkommende, synes dette mig at maatte være i høi Grad ønskeligt for Ministeren. Alt Menighederne maa siges at være rette Vedkommende, derom er der vel neppe nogen Tvivl. Der kan være Tvivl om, i hvilken Grad Menigheden bør have denne Indflydelse, men en Tvivl om, at det er dem, som egentlig maa have Hovedindflydelsen, er vel ikke tilstede. Jeg skal derfor udtale mine bedste Ønsker for det Lovforslag, som vil fremgaa af den Behandling, vi nu staa i Begreb med at slutte.

Sagd: Jeg kan ikke gaa over til Afstemning over det foreliggende Lovforslag, uden med nogle saa Ord, at berøre, hvilke Hensyn der ligger til Grund for min Afstemning. Saaledes som Lovforslaget foreligger, efter hvad der igaar blev vedtaget, og efter hvad der muligens idag maatte blive vedtaget, er det